

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ผู้ศึกษาได้จัดแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. หลักการเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
2. ทฤษฎีเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก
3. ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้
4. ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักการเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

2.1.1 วิวัฒนาการองค์การบริหารส่วนตำบล

ในปัจจุบัน องค์การปกครองท้องถิ่นหรือราชการส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยมี 6 รูปแบบ ได้แก่ เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ละองค์การมีลักษณะ โครงสร้างการบริหาร อำนาจหน้าที่และระบบงานแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับ กฎหมายปกครองท้องถิ่นขององค์การนั้นๆ แต่มีหลักการการจัดตั้งองค์การเหมือนกัน คือการกระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจ มีอิสระในการปกครองและบริหารงานในท้องถิ่นโดยประชาชนเอง (สถาบันนโยบายศึกษา สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, อังโน อศิคร วังศ์คงเดช, 2541)

ลักษณะงานหรือ ภาระกิจที่ประชาชนพึงเข้ารับพิจารณาดำเนินการด้วยตนเอง ตามเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่นนั้น ควรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ ของคนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ เป็นงานการให้บริการขั้นต้น ที่คนในท้องถิ่นได้ประโยชน์และอยู่ในความสามารถที่จะดำเนินการเองได้ งานอันเป็นลักษณะหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่นโดยทั่วไปสรุปได้ 5 ประการ ได้แก่

- 1)งานที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น และงานที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรในชุมชน

- 2) งานที่เกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 3) งานที่เกี่ยวกับบริการสวัสดิการสังคม
- 4) งานที่เกี่ยวกับการพาณิชย์ของท้องถิ่น
- 5) งานที่เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน

การกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกับหลักการขั้นต้นและพิจารณาถึงขีดความสามารถของประชาชนในท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นในระดับตำบล ที่เกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยจอมพลแปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2499 เรื่อง ระเบียบการบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน โดยมีความมุ่งหมายที่จะกระตุ้น และส่งเสริมให้ราษฎร ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจการ ส่วนท้องถิ่นของตนเอง และภายในปีเดียวกันก็มีประกาศใช้พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 ยกฐานะตำบลที่เข้าหลักเกณฑ์ตามกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล อันเป็นราชการส่วนท้องถิ่นประเภทหนึ่ง แต่การยกฐานะเป็นตำบลดังกล่าวประสบปัญหาด้านฐานะทางการคลังและความรู้ความเข้าใจของประชาชน จึงไม่สามารถดำเนินการได้อย่างประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย จากนั้นในปี พ.ศ. 2509 กระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งที่ 275/2509 ลงวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2509 เรื่องระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล และหมู่บ้าน (ฉบับที่ 2) เพื่อปรับปรุงแก้ไขรูปแบบสภาตำบล ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 222/2499 โดยทำการปรับปรุงตาม กาลังงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปี จึงทำให้การบริหารราชการเกี่ยวกับหน่วยการปกครองในระดับตำบลในขณะนั้น มี 3 รูปแบบ คือ

- 1) ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499
- 2) ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499
- 3) ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 275/2509

จากสภาพความหลากหลาย ของการบริหารราชการเกี่ยวกับหน่วยการปกครองในระดับตำบล ทั้ง 3 รูปแบบ ในปี พ.ศ. 2515 จึงได้มีประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ให้ยกเลิกการบริหารราชการทั้งสามรูปแบบดังกล่าวและได้กำหนดการบริหารราชการเกี่ยวกับหน่วยการปกครองในระดับตำบลเป็นรูปแบบเดียวกันทั่วประเทศ

ในปี พ.ศ. 2535 หลังจากที่มีรัฐบาลชุด นายชวน หลีกภัย (สมัยที่ 1) ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2535 ซึ่งมีนโยบายด้านการกระจายอำนาจดังนี้

“การกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นโดยจัดให้มีการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นทุกระดับ ตลอดจนเพิ่มบทบาทและอำนาจในการตัดสินใจขององค์กรปกครองท้องถิ่น ให้อำนาจในการ กำหนดนโยบายการพัฒนา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการวางผังเมือง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการปกครองตนเองในระบอบประชาธิปไตย และจะส่งเสริมให้องค์กร ปกครองท้องถิ่นในระดับตำบล เป็นนิติบุคคลเพื่อให้มีความคล่องตัว และร่วมแก้ปัญหาของ ประชาชนในตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ” จากนโยบายดังกล่าว ส่งผลให้พระราชบัญญัติสภา ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ยกฐานะสภาตำบลที่มีความพร้อมเข้าหลักเกณฑ์ ให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลโดยพิจารณาจากรายได้ท้องถิ่นไม่ต่ำกว่า 150,000 บาท ต่อปี ติดต่อกัน 3 ปี (ชูชาติ กีฬาแปง, 2539)

2.1.2 อำนาจหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

1) บทบาท อำนาจหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดไว้ในมาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 ดังนี้

มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

มาตรา 67 ภายใต้อำนาจหน้าที่แห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- (1) จัดให้มีและรักษาทางน้ำ ทางบก
- (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้ง กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

(4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

(6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

(7) คุ้มครองดูแล บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(8) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

มาตรา 68 ภายใต้อำนาจหน้าที่แห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการใน เขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

(1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

(2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

(3) ให้มีและทำนุบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

- (4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุมการกีฬาการพักผ่อนและสวนสาธารณะ
- (5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- (6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (7) บำรุง ส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (8) การคุ้มครอง ดูแล และรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- (11) กิจการเกี่ยวกับพาณิชย์

จะเห็นได้ว่าอำนาจหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งในส่วนอำนาจหน้าที่ ทั่วไป อำนาจหน้าที่ที่ต้องทำ และหน้าที่อาจจัดทำนั้นล้วนเป็นบทบาทหน้าที่ที่มีความสำคัญ และใน มาตรา 69 ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังกล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่นว่า “ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 66, 67 และ 68 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของ กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใดๆ เพื่อ ประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้ องค์การบริหารส่วนตำบล ทราบล่วงหน้าตาม สมควร ในกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล มีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าว ให้ กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐนำความเห็นขององค์การบริหารส่วน ตำบล ไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย ” มาตรา 70 ระบุว่า “ เพื่อประโยชน์ใน การปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีสิทธิได้รับทราบข้อมูล และ ข่าวสารจากทางราชการ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการ ของทางราชการในตำบล ยกเว้นแต่ ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ ”

จากอำนาจหน้าที่ดังกล่าว จะเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาท และอำนาจ หน้าที่ ตามกฎหมายในการดำเนินการจัดให้มีการป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ รวมทั้งมีสิทธิ ในการที่จะรับรู้ และเสนอแนะแนวทางต่อโครงการ การดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคที่ หน่วยงานของรัฐเข้าไปดำเนินการ จึงมีความจำเป็นสำหรับหน่วยงานราชการ ที่ต้องทำความเข้าใจและหาแนวทางประสานความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อการดำเนินงานอย่างมี ประสิทธิภาพ

2) โครงสร้างองค์กร รัฐบาลประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ยกฐานะสภาตำบลที่มีอยู่เป็นนิติบุคคลและสำหรับตำบลที่มีความพร้อม เข้าหลักเกณฑ์ให้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล โดยพิจารณาจากรายได้ท้องถิ่นไม่ต่ำกว่า

กว่า 150,000 บาทต่อปี ติดต่อกัน 3 ปี ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมีการแบ่งชั้นเป็น 5 ชั้น ตามเกณฑ์รายได้ (ตระกูล มีชัย, 2540)

- รายได้ 20 ล้านบาทขึ้นไป เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1
- รายได้ 12-20 ล้านบาท เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 2
- รายได้ 6-12 ล้านบาท เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3
- รายได้ 3-6 ล้านบาท เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 4
- รายได้ไม่เกิน 3 ล้านบาท เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5

2.1.3 โครงสร้างองค์กรและโครงสร้างทางการบริหาร

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1) คณะกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรฝ่ายบริหาร หรือเรียกว่า คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 58 ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมี คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคณะหนึ่ง ซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากกำนัน และจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านไม่เกิน 2 คน และจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้รับเลือกตั้งไม่เกิน 4 คน รวมแห่งละ 6 คน คณะกรรมการบริหาร จะเลือกกรรมการบริหารคนหนึ่ง เป็นประธาน และเลือกกรรมการ อีกคนหนึ่ง เป็นเลขานุการ มีวาระ 4 ปี แต่ในวาระแรกเริ่มเป็นเวลา 4 ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ใช้บังคับให้กำนันเป็นประธานกรรมการโดยตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล มีดังต่อไปนี้

(1) บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบังคับ และแผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(2) จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาให้ความเห็นชอบ

(3) รายงานผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทราบอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง

(4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

2) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติประกอบด้วยสมาชิก 2 ประเภท คือ สมาชิกโดยตำแหน่ง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านของทุกหมู่บ้านในตำบล แพทย์ประจำตำบล และสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งจากราษฎรในแต่ละหมู่บ้านๆละ 2 คน สมาชิกดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี

อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังต่อไปนี้

(1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

(2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(3) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบาย และแผนพัฒนาตาม (1) และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ (กรมการปกครอง, 2539) กำลังคนขององค์การบริหารส่วนตำบล

กำลังคนขององค์การบริหารส่วนตำบลมี 4 กลุ่มดังนี้

(1) กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนไม่เกินตำบลละ 7 คน

(2) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนมากหรือน้อยขึ้นกับจำนวนหมู่บ้าน

(3) พนักงานส่วนตำบล หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชกฤษฎีการะเบียบพนักงานส่วนตำบล พ.ศ. 2539 โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบล

(4) ลูกจ้าง หมายความว่า บุคคลซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบล รับเข้าปฏิบัติงานในตำแหน่งลูกจ้าง ซึ่งเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจ้างลูกจ้าง ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2538 ซึ่งมีกรอบอัตรา ตามรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลในปีที่ผ่านมา

องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ในปีที่ผ่านมา

- 3 แสนบาทลงมา	จ้างได้ 1-2 คน
- เกิน 3-5 แสนบาท	จ้างได้ 1-4 คน
- เกิน 5 แสนบาท - 1 ล้านบาท	จ้างได้ 2-8 คน
- เกิน 1-1.5 ล้านบาท	จ้างได้ 2-10 คน
- เกิน 1.5-2 ล้านบาท	จ้างได้ 5-14 คน
- เกิน 2-3 ล้านบาท	จ้างได้ 5-18 คน
- เกิน 3 ล้านบาทขึ้นไป	จ้างได้ 5-24 คน

โครงสร้างการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 มีการแบ่งโครงสร้างการบริหาร ดังนี้

- (1) สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
- (2) ส่วนการคลัง
- (3) ส่วนโยธา
- (4) ส่วนสาธารณสุข

องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 2-5 แบ่งโครงสร้างการบริหารเช่นเดียวกับ องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 แต่ไม่มีส่วนสาธารณสุข สำหรับกรอบอัตราพนักงานส่วนตำบลเป็นไปตามชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.1.4 การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ที่มีอิสระในระดับหนึ่ง ในการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า ความสำเร็จของการพัฒนา ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งทางด้านการวางแผนพัฒนา การประชุม และการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การบริหารงานบุคคลและการจัดทำร่างข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบล

การวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นแบบใหม่ที่บริหารงานโครงการ และงบประมาณด้วยตนเอง ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ จัดทำแผนพัฒนาตำบลให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ และปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับงบประมาณที่มีอยู่

ประเภทของแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมี 2 ลักษณะ ดังนี้

- (1) แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล 5 ปี หมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีลักษณะเป็นการกำหนดนโยบาย แนวทาง แผนงาน โครงการ ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของอำเภอ โดยมีระยะเวลา 5 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(2) แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี หมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีลักษณะเป็นแนวทาง และรายการประสานแผนงาน โครงการของจังหวัด อำเภอ ตำบล และการดำเนินงานของประชาชนในท้องถิ่น

องค์ประกอบของแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การวิเคราะห์ให้เห็นถึงปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้ข้อมูลจากหมู่บ้านมากำหนดสภาพปัญหา แล้วจัดลำดับความสำคัญ เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจในการทำงาน โครงการ และกิจกรรม สำหรับการพัฒนาและแก้ไขปัญหขององค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหา หมายถึง การนำปัญหาที่จัดลำดับความสำคัญ มากำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา ตามความสำคัญเร่งด่วน โดยพิจารณาจากศักยภาพและขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงการประสานการพัฒนา กับหน่วยงานอื่น

ส่วนที่ 3 งานโครงการ กิจกรรมการพัฒนา และงบประมาณที่ใช้ หมายถึง การนำแนวทางการแก้ไขปัญหามากำหนดการพัฒนา เพื่อแก้ปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยกำหนดเป็นงานโครงการ และกิจกรรมในการพัฒนาให้สัมพันธ์กับงบประมาณที่มีอยู่ หรืออาจกำหนดการขอรับการสนับสนุน โครงการ จากหน่วยงานอื่น ที่สามารถจัดทำโครงการ ลงในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ เช่น งบประมาณสุข งบของเอกชน งบของส่วนราชการ ต่างๆ

ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลทราบสภาพปัญหา แนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาคงงานโครงการ และกิจกรรมที่จะนำมาลงในพื้นที่แล้ว จึงนำข้อมูลมาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยแบ่งขั้นตอนการจัดทำแผนเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดปัญหา วิเคราะห์ปัญหา เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนดปัญหาว่าปัญหานั้นเกิดจากอะไร มีสภาพปัญหาเป็นอย่างไร แล้วทำการวิเคราะห์ถึงสาเหตุ ของการเกิดปัญหา เพื่อหาแนวทางแก้ไข

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา เป็นการประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อกำหนดลำดับความสำคัญของปัญหา ก่อนนำไปกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาว่าจะดำเนินการจัดทำแผนอย่างไร ในการพัฒนาจึงจะแก้ไขปัญหขององค์การบริหารส่วนตำบลได้

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดงานโครงการ กิจกรรมการพัฒนา และแหล่งงบประมาณ เป็นการกำหนดงานโครงการ และกิจกรรมตามแนวทางในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อแก้ไขปัญหาที่ได้จัดเรียงลำดับความสำคัญ โดยพิจารณารูปแบบของโครงการ กำหนดวงเงินที่จะใช้และแหล่งงบประมาณที่จะนำมาจัดทำโครงการ

ขั้นตอนที่ 4 จัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นขั้นตอนที่คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล นำโครงการที่ได้พิจารณาพร้อมแหล่งงบประมาณมาบรรจุลงในร่างแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล 5 ปี เพื่อนำไปกำหนดเป็นแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี

ขั้นตอนที่ 5 การให้ความเห็นชอบ เมื่อคณะจัดทำร่างแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล จึงนำร่างแผนพัฒนาดังกล่าวเสนอเพื่อขอรับความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 6 การติดตามประเมินผล เมื่อนำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลไปใช้แล้ว เพื่อให้การดำเนินการติดตามและประเมินผลงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการไปแล้วนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ หรือประสบปัญหา และมีแนวทางแก้ไข ปัญหาอย่างไร เพื่อนำปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขไปจัดทำแผนพัฒนาในปีต่อไป

ในการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในส่วนของงานโครงการ และกิจกรรมในการพัฒนาให้พิจารณาจากงาน โครงการ และกิจกรรมในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ได้รับการอนุมัติแล้วมาประกอบการจัดทำงบประมาณประจำปี ให้สอดคล้อง กับเงินงบประมาณที่มีอยู่ จากการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล จะสำเร็จได้ ต้องมีการประสานความร่วมมือกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐบาล และภาคเอกชน ตลอดจนความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาของคณะกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นพื้นฐานของการกระจายอำนาจ การตัดสินใจในการพัฒนาตนเองของท้องถิ่นต่อไป

2.2 ทฤษฎีโรคไข้เลือดออก

โรคไข้เลือดออก เป็นโรคติดต่อที่มียุงลาย (*Aedes aegypti*) เป็นพาหะนำโรค

2.2.1 สาเหตุการเกิดโรค เกิดจากเชื้อไวรัส 2 ชนิดได้แก่

- 1) Dengue Virus อยู่ใน Family Togaviride กลุ่ม Serotype มี 4 type ได้แก่ Serotype 1,2,3 และ 4 ทั้ง 4 type มี antigen บางส่วนร่วมกัน ดังนั้นเมื่อเชื้อตัวใดตัวหนึ่งเข้าสู่ร่างกาย

จะทำให้ร่างกายสร้างภูมิคุ้มกัน ต่อเชื้อตัวนี้นาน 6 - 12 เดือน หลังจากนั้น จะสามารถรับเชื้อตัวอื่น ได้อีก ถือเป็น การติดเชื้อซ้ำ ซึ่งจะมีอาการรุนแรงมากกว่าเดิม

2) Chikungunya Virus อยู่ใน Family Togaviride กลุ่ม Subgroup Alphavirus ซึ่งพบเป็นสาเหตุการป่วยน้อย

การกระจายของโรค พบผู้ป่วยไข้เลือดออกตลอดปี แต่พบมากในฤดูฝน ประมาณเดือนพฤษภาคม และสูงสุดในเดือนกรกฎาคม หรือเดือนสิงหาคม จากนั้นจะเริ่มลดลง

2.2.2 อาการและอาการแสดง

หลังจากได้รับเชื้อจากยุง 7-14 วัน ผู้ป่วยจะเริ่มมีอาการของโรค อาการสำคัญที่เป็นรูปแบบค่อนข้างเฉพาะ 4 ประการ ดังนี้

- (1) ไข้สูงลอย 2-7 วัน
- (2) มีอาการเลือดออก ส่วนใหญ่พบที่ผิวหนัง
- (3) มีตับโต กดเจ็บ
- (4) มีภาวะการไหลเวียนล้มเหลว หรือภาวะช็อค

1. อาการไข้

ผู้ป่วยทุกราย จะมีไข้สูงเกิดขึ้นอย่างเฉียบพลัน ไข้สูงเกิน 38.5 องศาเซลเซียส ในเด็กเล็ก อายุต่ำกว่า 6 เดือน อาจมีอาการชัก หน้าแดง (Flushed face) แต่ผู้ป่วยจะไม่มีอาการน้ำมูกไหล หรืออาการไอ ซึ่งจะช่วยให้วินิจฉัยแยกโรคจากโรคหัด ในระยะแรกและโรคระบบทางเดินหายใจ ได้ เด็กโตอาจบ่นปวดศีรษะ ปวดรอบกระบอกตา ในระยะนี้อาจมีอาการทางระบบทางเดินอาหาร ที่พบบ่อยได้แก่ เมื่ออาหาร อาเจียน ปวดท้อง และไข้จะสูงลอย 2-7 วัน บางรายจะพบผื่นแบบ Erythema หรือ Maculopapular ซึ่งมีลักษณะคล้ายผื่น Rubella

2. อาการเลือดออก

พบบ่อยที่สุดที่ผิวหนัง จะตรวจพบว่าเส้นเลือดเปราะ แดงง่าย โดยการทำ Tourniquet Test ให้ผลบวกตั้งแต่ 2-3 วันแรกของโรค อาจมีเลือดกำเดาหรือเลือดออกตามไรฟัน ในรายที่รุนแรง จะมีอาเจียนและถ่ายอุจจาระเป็นเลือด ซึ่งมักจะเป็นสีดำ (Melena) อาการเลือดออกในทางเดินอาหาร จะพบร่วมกับภาวะช็อค ในรายที่มีภาวะช็อคอยู่นาน

3. อาการตับโต

ส่วนใหญ่จะคลำพบตับโต ประมาณวันที่ 3-4 นับแต่เริ่มป่วย ตับจะนุ่มและกดเจ็บ

4. อาการภาวะระบบไหลเวียนล้มเหลว

ผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรง จะมีภาวะการไหลเวียนล้มเหลวเนื่องจากการรั่วของพลาสมา

ออกไปมาก เกิดอาการ Hypovolemic shock ซึ่งจะเกิดขึ้นพร้อมๆกันที่ ไข้ลดลงอย่างรวดเร็ว ผู้ป่วย จะมีอาการกระตับกระส่าย มือเท้าเย็น ชีพจรเบาเร็ว ความดันโลหิตเปลี่ยนแปลง มี Pulse Pressure แคบเท่ากับ หรือน้อยกว่า 20 มิลลิเมตรปรอท (ปกติ 30-40 mmHg) ภาวะช็อกที่เกิดขึ้นถ้าไม่ได้รับการรักษา อาจเสียชีวิตภายใน 12-24 ชั่วโมง

2.2.3 พาหะนำโรค

พาหะนำโรคไข้เลือดออกคือยุงลาย ที่อยู่ในตระกูล Aedes เป็นยุงที่มีขนาดกลาง ลำตัวและขา มีสีดำสลับขาวเป็นปล้องๆ หากินเวลากลางวัน พบมากในฤดูฝน ยุงลายวางไข่ในภาชนะขังน้ำที่มีน้ำนิ่งใส แหล่งเพาะพันธุ์จึงอยู่ตามโอ่งน้ำ แจกัน จานรองกระถางต้นไม้ อ่างล้างเท้า ยางรถยนต์ เศษภาชนะต่างๆที่ขังน้ำ ยุงลายตัวเมียวางไข่ครั้งละ 140-144 ฟอง ไข่ฟักตัวภายใน 4 วันและทนต่อความแห้งแล้งได้เป็นปี ซึ่งถูกนำ ไข่เวลาออกคราบเป็นตัวเต็มวัย ประมาณ 6-10 วัน หลังจากนั้น 2-3 ชั่วโมงจะผสมพันธุ์และกินเลือด

2.2.4 การรักษา

การรักษาโรค ไข้เลือดออก ยังไม่มียาต้านไวรัส สำหรับเชื้อ ไข้เลือดออก การรักษาโรคเป็นแบบรักษาตามอาการ ซึ่งจะ ได้ผลดีถ้าให้การวินิจฉัยโรคได้ตั้งแต่ระยะแรก การรักษาโรคโดยทั่วไปมีข้อปฏิบัติดังนี้

(1) ระวังไข้ ไข้ยาลดไข้ พาราเซตามอลและเช็ดตัว และไม่ควรให้ยาแอสไพรินเพราะจะทำให้เกล็ดเลือดเสียการทำงาน ระคายกระเพาะทำให้เลือดออกได้ง่าย และทำให้เกิด Reye Syndrome

(2) ให้น้ำชดเชย เพราะผู้ป่วยมักมีอาการเบื่ออาหาร อาเจียน ทำให้ขาดน้ำ และเกลือโซเดียม ควรให้ดื่มน้ำผลไม้หรือสารละลายผงน้ำตาลเกลือแร่

(3) ติดตามผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันการเกิดภาวะช็อกและมีการแนะนำ ผู้ปกครองให้ทราบอาการนำของภาวะช็อก ซึ่งจะมีอาการเบื่ออาหาร ไม่รับประทานอาหารและน้ำ ถ่ายปัสสาวะน้อยลง กระตับกระส่าย มือเท้าเย็น ซึ่งถ้ามีอาการดังกล่าวให้นำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาล

(4) เมื่อผู้ป่วยมารับการตรวจที่โรงพยาบาล แพทย์อาจตรวจดูปริมาณเกล็ดเลือดและฮีมาโตคริต และนัดตรวจเป็นระยะเพราะถ้าเกล็ดเลือดลดลงและฮีมาโตคริตสูงขึ้น เป็นเครื่องบ่งชี้ ว่าน้ำเลือดรั่วออกจากเส้นเลือด และอาจเกิดภาวะช็อกได้จำเป็นต้องให้สารน้ำชดเชย

2.2.5 การป้องกันและควบคุมโรค

1. การป้องกันยุงลาย การป้องกันตนเองไม่ให้ถูกยุงลายกัด ข้อปฏิบัติดังนี้

(1) นอนในมุ้ง จะเป็นมุ้งธรรมดา หรือมุ้งชุบสารเคมีก็ได้ หรือนอนในห้องที่มุดด้วยมุ้งลวด

(2) ใช้ยาทากันยุงกัด หรือการใช้เครื่องไล่ยุงไฟฟ้า แต่ควรใช้ด้วยความระมัดระวัง เนื่องจากแผ่นกระดาษชุบสารเคมีอาจเป็นอันตรายต่อทารกและเด็กอ่อน ไอระเหยทำให้เคืองตา จึงควรศึกษาวิธีใช้ก่อนให้ละเอียด

2. การควบคุมยุงลาย เนื่องจากวงจรชีวิตของยุงลายประกอบด้วย 4 ระยะที่มีความแตกต่างกันทำให้วิธีการควบคุมกำจัดยุงลายแตกต่างกัน ดังนี้

(1) ระยะไข่ ไข่ยุงลายมีขนาดเล็กทนต่อความแห้งแล้งและสารเคมี การกำจัดระยะไข่ กระทำโดยการขจัดล้างภาชนะต่างๆ แต่ไม่สะดวกในการปฏิบัติ

(2) ระยะลูกน้ำและตัวโม่ง ควบคุมโดยลด หรือทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุง

2.1 ปิดภาชนะเก็บน้ำด้วยฝาปิดมิดชิด ควรปิดปากภาชนะ ด้วยผ้ามุ้งหรือพลาสติกก่อนชั้นหนึ่ง แล้วจึงปิดฝาชั้นแรก

2.2 ภาชนะที่ปิดปิดไม่ได้ เช่น บ่อซึมเมนต์ในห้องน้ำ ให้ใส่ทรายอะเบทหรือหมันขจัดล้างเปลี่ยนถ่ายน้ำบ่อยๆ หรือเลี้ยงปลาหางนกยูงเพื่อช่วยกินลูกน้ำ

2.3 การคว่ำภาชนะที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ เป็นการป้องกันไม่ให้รองรับน้ำ และมีน้ำขัง

2.4 การเผา ฟิง ทำลาย หรือ กลบเศษวัสดุที่ขังน้ำ

2.5 ใส่เกลือ 1/2 ช้อนชา หรือน้ำส้มสายชู 2 ช้อนชา หรือผงซักฟอก 1/2 ช้อนชา ลงในจานรองขาตู้ กันมด หรือเทน้ำเดือดในจานรองขาตู้ กันมดทุก 7 วันเพื่อฆ่าลูกน้ำ

2.6 จานรองกระถางต้นไม้ที่มีน้ำขัง ให้ใส่ทรายธรรมดาลงใน จานรอง 3 ใน 4 ของความลึกของจาน เพื่อให้ทรายดูดซับน้ำส่วนเกินจากการรดน้ำ

2.7 หมั่นถ่ายน้ำในแจกัน ทุก 7 วันหรือใช้กระดาษนี้ๆอุดปากแจกันไว้

(3) ระยะตัวเต็มวัย

3.1 การใช้สารเคมี การพ่นสารเคมีเมื่อมีการระบาดของโรค

3.2 การใช้กับดัก เป็นการล่อให้ยุงบินมาติดกับดัก เช่น กับดักยุงแบบใช้แสงล่อ , กับดักยุงไฟฟ้า, กับดักยุงแบบใช้คลื่นเสียง

การป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก โดยการควบคุมยุงพาหะเป็นวิธีที่ได้ผลดีที่สุดคือการกำจัดและลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ทั้งนี้เป็นวิธีที่ไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการซื้อสารเคมีและเป็นการรักษาสภาพแวดล้อมด้วย (กรมควบคุมโรคติดต่อ,2541)

2.3. ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้

การรับรู้ (Perception) มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน (Latin) หรือ “Percipere” ซึ่ง Per หมายถึง “ผ่าน” และ capere หมายถึง “การนำ” (Bunting 1988,168) ตามความหมาย ในพจนานุกรม ของเว็บสเตอร์ (Webster New World Dictionary 1988,1002) คือการแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจ ตามความรู้สึที่เกิดขึ้นในใจบุคคล นักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความหมายของการรับรู้ไว้ดังต่อไปนี้

กันยา สุวรรณแสง (2532,127) ให้ความหมายว่า การรับรู้ หมายถึง การใช้ประสบการณ์เดิม แปลความหมายสิ่งเร้า ที่ผ่านประสาทสัมผัส แล้วเกิดความรู้สึกระลึกรู้ความหมายว่า เป็นอะไร

สุชา จันทร์อม (2533,119) ให้ความหมายว่า การรับรู้ หมายถึง การตีความหมายจากการรับสัมผัสและในแง่ของพฤติกรรม การรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดแทรกอยู่ระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนองต่อสิ่งเร้า

สิ่งเร้า-----> การรับรู้-----> การตอบสนอง

(Stimulus) (Perception) (Response)

วัชร ทรัพย์มี (2533,43) ให้ความหมายว่า การรับรู้ หมายถึงการตีความหมายของการรับสัมผัสออกเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมาย ซึ่งการตีความหมายนั้นต้องอาศัยประสบการณ์ หรือการเรียนรู้ ถ้าปราศจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ จะไม่มีการเรียนรู้มีแต่เพียงการรับสัมผัส และการเรียนรู้เป็นสิ่งที่เลือกสรรในขณะใดขณะหนึ่ง เราไม่ได้รับรู้หมดทุกอย่างแต่เลือกรับรู้สิ่งเร้าเพียงบางอย่าง

คิง (King 1981,23) ให้ความหมายว่า การรับรู้ หมายถึงกระบวนการทางความคิดและจิตใจของมนุษย์เป็นการแสดงออกอย่างมีจุดมุ่งหมาย แรงผลักดัน การรับรู้ของบุคคลแต่ละคนเป็นการแสดงออกถึงความตระหนักในเรื่องต่างๆของบุคคลนั้น กระบวนการรับรู้ทำหน้าที่รวบรวมและแปลความหมายจากข้อมูลต่างๆ

รอย (Roy 1991 ,166) ให้ความหมายว่า การรับรู้ หมายถึง การแปลความหมายของสิ่งเร้าที่มากระตุ้นความรู้สึเกี่ยวกับสิ่งนั้น ภายใต้อิทธิพลของปัจจัยอันเป็นผลจากการทำงานของเซลล์ประสาทในสมองส่วนคอร์เท็กซ์

จากความหมายของการรับรู้ดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การรับรู้ หมายถึงกระบวนการทางด้านความคิด ที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลในการแปลความหมายสิ่งเร้า หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อม จากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ จากสิ่งเร้าที่ผ่านเข้ามาทางระบบประสาทสัมผัสของร่างกาย โดยอาศัยประสบการณ์ และการเรียนรู้เป็นตัวแปลความหมาย

ซึ่งครอบคลุมบทบาทในการจัดให้มีการดำเนินการวางแผนงาน โครงการการจัดสรรงบประมาณ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และบุคลากรในการป้องกันและควบคุมโรค ไข้เลือดออก ซึ่งจัดว่าเป็นบทบาทในอุดมคติ

2. บทบาทที่ควรกระทำ (Perceived role) หรือ บทบาทตามการรับรู้ เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคล เชื่อว่าควรกระทำตามตำแหน่งที่ได้รับ อาจไม่เหมือนบทบาทในอุดมคติและอาจมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ขึ้นกับความสามารถในการรับรู้ของบุคคล โดยมีแรงจูงใจ ความเชื่อ ความคาดหวัง ประสบการณ์ การศึกษา การให้คุณค่า และความหมายต่อสิ่งนั้น เข้ามาเกี่ยวข้อง การรับรู้บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการป้องกันและควบคุมโรค ไข้เลือดออกจะเป็นพื้นฐาน การแสดงพฤติกรรม หรือการกระทำขององค์การบริหารส่วนตำบล ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบล มีการรับรู้บทบาทของตนเอง ได้อย่างถูกต้องก็จะสามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง จะส่งผลถึงคุณภาพของการดำเนินงาน และประสิทธิภาพ ในการป้องกันและควบคุมโรค ไข้เลือดออก

3. บทบาทที่กระทำจริง (Performed role) เป็นบทบาทที่บุคคลได้แสดงจริง ซึ่งอาจเป็นการแสดงบทบาทตามที่สังคมคาดหวัง หรือเป็นการแสดงบทบาทตามการรับรู้ และตามความคาดหวังของตนเอง การที่บุคคลจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ได้ดีเพียงใด ขึ้นกับการยอมรับบทบาทของบุคคลที่ครองตำแหน่งอยู่ เนื่องจากความสอดคล้องของบทบาท ตามความคาดหวังของสังคม และการรับรู้บทบาทของตนเอง

เวบสเตอร์ (Webster, 1985) ให้ความหมายว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรม การแสดงออก ของบุคคล แบ่งเป็น 2 ลักษณะได้แก่ บทบาทที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ ที่กำหนด และบทบาทตามการปฏิบัติจริง

2.5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เริ่มมีการจัดตั้งในปี พ.ศ. 2538 ดังนั้น จึงมีรายงานวิจัยเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มากเท่าที่ควรโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่ององค์การบริหารส่วนตำบลกับการป้องกันและควบคุมโรค ไข้เลือดออก ซึ่งจากการค้นคว้าเอกสารยังไม่พบว่า มีผู้ใดรายงานไว้ แต่มี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ องค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

ลีธชา วนรัตน์และคณะ (2540) ได้ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยมีการเก็บข้อมูลหลายวิธี ได้แก่ การสัมภาษณ์

เจาะลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกต และการเก็บข้อมูลเฉพาะด้านส่งเสริมสุขภาพ และอนามัย สิ่งแวดล้อม จากสถานบริการของกระทรวงสาธารณสุขในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับปัญหาสุขภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล มองว่าเรื่องของสุขภาพอนามัย ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยหน่วยราชการทุกฝ่ายในองค์การบริหารส่วน ตำบล ยังมีการรับรู้ว่าเป็นหน้าที่ของทางราชการ” การมองปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ องค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่าในอนาคตทุกกลุ่มชนจะมีปัญหาเรื่อง ขยะ น้ำเสีย มลพิษจาก สารเคมีต่างๆที่ใช้ในชีวิตประจำวันและใช้ในอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การรับรู้และ ความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับบทบาท ร่วมในกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและ ป้องกันโรคได้แก่ การป้องกันโรคไข้เลือดออก มีความเห็นว่า ไม่ใช่หน้าที่ขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ที่จะเกี่ยวข้อง หรือเข้าไปปฏิบัติ แต่เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและ โรงพยาบาลที่ต้องดูแลโดยตรง

ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและสำนัก งานสาธารณสุข จังหวัดมหาสารคาม (2541) ได้ทำการวิจัยและพัฒนาประชาคมสุขภาพตำบล ในองค์การบริหารส่วนตำบลคอนหวาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่าองค์การบริหาร ส่วนตำบล มีความเห็นด้วยกับบทบาทหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการป้องกัน ระวังโรคติดต่อ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลได้สนับสนุนการจัดซื้อเครื่องพ่นหมอกควัน

กลุ่มแผนงานพัฒนาสาธารณสุข ในส่วนภูมิภาคสำนักแผนงาน และทรัพยากร สาธารณสุข สำนักนโยบาย และแผนสาธารณสุข (2541) ได้ทำการศึกษาสถานภาพ และความ พร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลและสถานีอนามัย ในการดำเนินงานพัฒนาสาธารณสุขเพื่อ รองรับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น พบว่าสถานภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลและสถานี อนามัย ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลในปี พ.ศ. 2538 ถึงปี พ.ศ. 2539 โดยการสัมภาษณ์ และสอบถามสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและหัวหน้าสถานี อนามัย สุ่มตัวอย่างใน 12 เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เขตละ 1 จังหวัด พบว่าทั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลและสถานีอนามัย ยังไม่มีการเตรียมการให้มีความพร้อม ต่อการ ดำเนินงาน ด้านการพัฒนาสาธารณสุข ตามบทบาทที่ต้องกระทำในการป้องกันและควบคุม โรคติดต่อ

เกรียงศักดิ์ อัดประเสริฐกุล (2541) ได้ทำการศึกษา เรื่ององค์การบริหารส่วนตำบล กับการบริหารจัดการสาธารณสุขมูลฐาน ความเชื่อมั่นและความคาดหวังชุมชนโดยทำการ สัมภาษณ์สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ได้รับการจัดตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2538

อาสาสมัครสาธารณสุข ประชาชน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในระดับต่างๆ พบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความพร้อมในด้านความรู้ในเรื่องของสาธารณสุขมูลฐาน และการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University